

STRESZCZENIE RAPORTU EWALUACYJNEGO

z badania p.t.

„Ewaluacja celów: D i E Lokalnej Strategii Rozwoju obszaru działania
Stowarzyszenia „Partnerstwo Północnej Jury”,
obejmujący I etap: 01.01.2009r. - 31.12.2011r.

Autorzy:

Halina Palarz, Aleksandra Stachura

Stowarzyszenie „Partnerstwo Północnej Jury”

Złoty Potok, 31.12.2011r.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich Europa inwestująca w obszary wiejskie
Publikacja opracowana przez Stowarzyszenie „Partnerstwo Północnej Jury” Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach osi 4- LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2012
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Streszczenie

Badanie ewaluacyjne zatytułowane: „Ewaluacja celów: D i E Lokalnej Strategii Rozwoju obszaru działania Partnerstwo Północnej Jury” obejmuje I etap ewaluacji, tj. od 1.01.2009r. do 31.12.2011r., ma charakter ewaluacji ex-post.

Celem badania ewaluacyjnego była próba zbadania:

- 1) Czy realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) wpłynęła na aktywizację społeczną?
- 2) Czy forma działania Lokalnej Grupy Działania (LGD) jest optymalną formą zarządzania rozwojem lokalnym, jest optymalną formą realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju, czy LGD ma rację bytu?

Poprzez badania wskaźników produktów i rezultatu chciano zbadać, w jaki sposób ich realizacja wpłynęła na aktywność i integrację społeczności, czy i jakie nastąpiły zmiany społeczne a co za tym idzie konieczność uwzględnienia ich w dokumencie strategicznym i co najważniejsze czy istnieje skuteczna instytucja partnerska.

Obszar badania ewaluacyjnego obejmował obszar działania Lokalnej Grupy Działania, Stowarzyszenia „Partnerstwo Północnej Jury”, tj. 985 km², zamieszkały przez 72 tys. osób.

Podstawą ewaluacji była zgromadzona dokumentacja w ramach prowadzonego monitoringu - analiza danych wtórnych. Raport w głównej mierze opiera się o dane zgromadzone podczas analizy dokumentów zastanych. Dodatkowo w raporcie wykorzystano wnioski płynące z wywiadów: pogłębionych z pracownikami biura LGD (autorefleksja i dyskusja z udziałem pracowników biura, deliberacje = dyskusje na zasadzie, co by było gdyby), grupowych z członkami Zarządu Stowarzyszenia „Partnerstwo Północnej Jury” (dyskusje).

Badanie przeprowadzono w dwóch obszarach badawczych, które stanowiły zdefiniowane cele ogólne D i E Lokalnej Strategii Rozwoju, zastosowano kryteria: skuteczność i efektywność.

- 1) Cel D w LSR: Aktywna, innowacyjna i zintegrowana społeczność ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży oraz osób starszych osób potrzebujących wsparcia

Na potrzeby w. w. obszaru badawczego sformułowano cele badania, przy których postawiono pytania badawcze:

Cel badania VII:

Jakie działania były podjęte służące aktywizacji i podnoszące umiejętności?

Cel badania VIII:

W jaki sposób udało się zaktywizować lokalną społeczność i podnieść umiejętności lokalnej społeczności?

- 2) Cel E z LSR: Skuteczna instytucja partnerska, jako animator aktywności, współpracy i dobrego rządzenia na rzecz zrównoważonego rozwoju

Na potrzeby w.w. obszaru badawczego sformułowano cele badania, przy których postawiono pytania badawcze:

Cel badania IX:

Jakie działania podejmuje LGD jako animator aktywności, współpracy i dobrego rządzenia na rzecz zrównoważonego rozwoju?

W związku z przeprowadzonym badaniem ewaluacyjnym sformułowano szereg wniosków i rekomendacji. Wśród najistotniejszych należy wymienić:

- ✓ W I etapie ewaluacji wysoki procent realizacji wskaźników produktu, takich jak: przedsięwzięcia aktywizujące (122%), zagospodarowane obiekty służące integracji mieszkańców (500%), nowe rodzaje usług lub produktów (100%), opracowane dokumenty LGD (133%), prowadzenie strony internetowej (100%), gadzety promocyjne (100%) wskaźników rezultatu, takich jak: uczestnicy imprez integracyjnych (500%), sprawnie funkcjonujące organy Stowarzyszenia (108%) jest informacją nie tylko o wykonaniu wskaźników, ale przede wszystkim sygnalizuje konieczność przeprowadzania i realizowania operacji w podobnym zakresie tematycznym w przyszłości gdyż istnieje takie zapotrzebowanie.
- ✓ Wykonanie wskaźników produktu (prowadzenie strony internetowej, gadzety promocyjne) w 100% nie może powodować zakończenia działań informujących gdyż informowanie jest procesem ciągłym z uwagi na zmieniającą się rzeczywistość i kolejne nowe działania podejmowane przez LGD.
- ✓ Wysoki poziom wykonania wskaźnika rezultatu sprawnie funkcjonujące organy Stowarzyszenia (108%) wskazuje na konieczność kontynuowania działań LGD polegających na uczestnictwie wszystkich członków Stowarzyszenia w procesie decyzyjnym.
- ✓ Dotychczasowe konsekwentne lobbowanie konkretnych działań we współpracy z innymi Lokalnymi Grupami Działania często przynosi efekt w postaci pożądaných zmian legislacyjnych i w związku z tym należy je kontynuować.

- ✓ Poziom wykonania wskaźników produktów takich jak: publikacje (0%), festyn integracyjny (0%), seminarium wyjazdowe propagujące dobre praktyki (0%), urządzone obszary rekreacyjno-sportowe (67%), wyposażone świetlice wiejskie (44%), seminaria wyjazdowe (40%), wydawnictwa informacyjno- promocyjne (72%), artykuły prasowe (75%), przedsięwzięcia promujące LGD (targi, imprezy, wystawy) (43%) i wskaźników rezultatu takich jak: utworzenie nowych miejsc pracy (50%), powstanie lub rozszerzenie zakresu działalności podmiotów gospodarczych (50%), uczestnicy działań aktywizujących (65%), % mieszkańców obszaru deklarujących znajomość działalności LGD (58%) nie jest powodem do podejmowania działań zaradczych na tym etapie realizacji LSR, gdyż okres programowania kończy się w 2015r. zaś realizacja konkretnych operacji powinna zostać zakończona (tj. rozliczona do 31 grudnia 2014r). Poziom realizacji w.w. wskaźników oscyluje wokół wartości 46%. Są przesłanki do stwierdzenia, że powyższy poziom wykonania wskaźników produktu i rezultatu wskazuje na skuteczną realizację CELU D, w związku z tym rekomenduje się kontynuację dotychczasowych działań.
- ✓ Rekomenduje się wykonanie badania ankietowego wśród mieszkańców obszaru LGD Stowarzyszenie „Partnerstwo Północnej Jury” w wieku 15-65 lat, na podstawie którego będzie można określić liczbę mieszkańców deklarujących znajomość działalności LGD. Wyniki ankiety powinny zostać poddane ewaluacji w jednym z kolejnych etapów.

Próba zbadania wskaźnika rezultatu (*% mieszkańców obszaru deklarujących znajomość działalności*)w oparciu o zebrane dane z monitoringu PPJ okazała się niedoskonała. Dobór wykorzystanych danych jest zbyt szeroki, obejmuje wiele rodzajów zrealizowanych zadań. Określenie w jakim stopniu poszczególne działania przyczyniły się do znajomości działalności LGD, bez szczegółowego odrębnego badania jest niemożliwe. Analizowane dane nie wskazują obiektywnego wykonania wskaźnika. Sformułowany w LSR wskaźnik rezultatu (*% mieszkańców obszaru deklarujących znajomość działalności*) nie precyzuje do jakiej grupy wiekowej go odnieść, czy do całej populacji czy do osób np. w wieku 15-65 lat, co zasadniczo zmienia wartość wskaźnika. Rekomendując przeprowadzenie ankiety należy określić grupę objętą badaniem. Mając na względzie fakt, że cele w LSR są skierowane do całej społeczności to ich realizacją, wykonaniem, mogą być zainteresowani w decydującym stopniu mieszkańcy w wieku 15-65 lat i tę grupę należałoby objąć badaniem ankietowym.

- ✓ Rekomenduje się również, aby opracować dokument odnoszący się do ustnych opinii odnośnie wydawnictw promująco-informujących, wydawanych przez Stowarzyszenie PPJ, szkoleń, realizowanych projektów przez PPJ.
- ✓ Rekomenduje się również, aby w przyszłości przedkładać ankiety uczestnikom szkoleń organizowanych przez Stowarzyszenie.

W wyniku przeprowadzonych indywidualnych i grupowych wywiadów opracowano następujące wnioski i rekomendacje:

- ✓ Wśród działań o największym znaczeniu mającym wpływ na aktywizację i podnoszenie umiejętności wg Zarządu i pracowników biura ogromne znaczenie ma samo powstanie i działalność Lokalnej Grupy Działania i możliwość aplikowania po środki unijne w ramach

wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju za pośrednictwem LGD. Aktywizacji i podnoszeniu umiejętności służą także efekty zrealizowanych projektów w ramach poszczególnych działań konkursowych, powstanie i rozwój lokalnych przedsiębiorstw, działania LGD szkoleniowo-wyjazdowe i promująco-informujące.

Wśród działań LGD, które pozwoliły na rozwijanie umiejętności największe znaczenie miały szkolenia dla Rady, Wyjazdy studyjne, udział w imprezach plenerowych, opracowane i wydane wydawnictwa, doradztwo bezpośrednio udzielane beneficjentom, prowadzenie strony internetowej. Z istotnych działań, które miały pozytywną siłę oddziaływania na kształtowanie i rozwijanie umiejętności uwzględnionych przez pracowników biura i Zarządu miały również: szkolenia dla beneficjentów, dostępność informacji poprzez różne kanały komunikacyjne, opracowywane i dostosowywane dokumenty do obowiązującego prawa.

W wyniku podjętych działań przez LGD zostały rozwinięte w głównej mierze umiejętności nawiązywania współpracy z innymi podmiotami, ekspertami, z jednostkami samorządu terytorialnego, innymi Lokalnymi Grupami Działania, umiejętność korzystania z doświadczeń partnerskich, zdobywanie wiedzy o działaniach konkursowych, przedsiębiorczość, umiejętność skutecznego komunikowania się. Beneficjenci działań konkursowych w głównej mierze narzekali na brak kompleksowej wiedzy o poszczególnych działaniach konkursowych, jasnych i prostych procedur w działaniach, trudności w rozliczaniu projektów, długi czas oczekiwania na rozpatrzenie wniosków. Deficyty kompetencji w głównej mierze są uzależnione od niedoskonałej legislacji prawnej, na której wpływ nie ma Lokalna Grupa Działania. Uczestnictwo LGD PPJ w działaniach Silesian LEADER Network, śląskiej sieci- sprzyja wypracowywaniu pewnych rozwiązań prawnych, które są przedstawiane Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Przeprowadzone badanie ewaluacyjne, w I etapie ewaluacji, wykazało, iż istnieje sprawna instytucja partnerska, jaką jest Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Partnerstwo Północnej Jury”, która poprzez skuteczne działanie jest lokalnym animatorem aktywności, współpracy i dobrego rządzenia na rzecz zrównoważonego rozwoju. Dzięki funkcjonowaniu LGD, konkretnym podejmowanym działaniom, stosowanym procedurom i zasadom udało się zaktywizować lokalną społeczność i podnieść umiejętności lokalnej społeczności. Szereg podejmowanych konsekwentnych działań przez LGD a także konkretne dowody wskazują na skuteczną aktywizację lokalnej społeczności na tym etapie ewaluacji. Dalsze konsekwentne działania LGD są dobrym prognozą do osiągnięcia założonego celu D (Aktywna, innowacyjna i zintegrowana społeczność ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży oraz starszych osób potrzebujących wsparcia) i celu E (Skuteczna instytucja partnerska jako animator aktywności, współpracy i dobrego rządzenia na rzecz zrównoważonego rozwoju) zawartych w Lokalnej Strategii Rozwoju.